

Rapport

Quick scan Europa en data-infrastructuur fysieke leefomgeving

Resultaat fase deskresearch

Geonovum

datum

2 juli 2020

versie

0.73 concept

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Aanpak	4
1.3 Leeswijzer	5
Transformatie van INSPIRE naar een Green Deal data space	6
2.1 De Europese Green Deal	6
2.2 Europese Datastrategie - naar een gemeenschappelijk Europese data space	7
2.3 INSPIRE in breder EU-perspectief; INSPIRE werkprogramma 2020 – 2024	8
2.4 Duurzame en slimme mobiliteit	12
2.5 Relatie met nationale informatievoorziening	13
Ingrediënten voor een vervolgprogramma	15
3.1 Beyond INSPIRE ... op weg naar vraagsturing	15
3.2 Nieuwe stakeholders	15
3.3 Conclusie – Vervolgprogramma	16
Bijlage 1 – Overzicht initiatieven	17
Bijlage 2 - Europese rapportageverplichtingen milieuriichtlijnen	19
2.1 Samenvatting op hoofdlijnen	19
2.2 Beschrijving	19
2.3 Verwijzing naar documentatie	20
Bijlage 3 - Richtlijn open data en hergebruik van overheidsinformatie	21
3.1 Samenvatting op hoofdlijnen	21
3.2 Beschrijving	21
3.3 Verwijzing naar documentatie	21
Bijlage 4 - Europese datastrategie	22
4.1 Samenvatting op hoofdlijnen	22
4.2 Beschrijving	22
4.3 Verwijzing naar documentatie	24
Bijlage 5 - Europese industrie strategie	25
5.1 Samenvatting op hoofdlijnen	25
5.2 Beschrijving	25
5.3 Verwijzing naar documentatie	25
Bijlage 6 - White paper over kunstmatige intelligentie (AI)	26
6.1 Samenvatting op hoofdlijnen	26
6.2 Beschrijving	26
6.3 Verwijzing naar documentatie	26
Bijlage 7 - Green Deal	27
7.1 Samenvatting op hoofdlijnen	27
7.2 Beschrijving	27
7.3 Verwijzing naar documentatie	27
Bijlage 8 - Green Deal data space	28
8.1 Samenvatting op hoofdlijnen	28
8.2 Beschrijving	28
8.3 Verwijzing naar documentatie	28
Bijlage 9 - Programma Digitaal Europa	30
9.1 Samenvatting op hoofdlijnen	30
9.2 Beschrijving	30
9.3 Verwijzing naar documentatie	30
Bijlage 10 - Gemeenschappelijk Landbouwbeleid - IACS	31
10.1 Samenvatting op hoofdlijnen	31
10.2 Beschrijving	31
10.3 Verwijzing naar documentatie	31

Bijlage 11 - Vervoersnetwerk - TENtec	32
11.1 Samenvatting op hoofdlijnen	32
11.2 Beschrijving	32
11.3 Verwijzing naar documentatie	33
Bijlage 12 - Telecommunicatie richtlijn	34
12.1 Samenvatting op hoofdlijnen	34
12.2 Beschrijving	34
12.3 Verwijzing naar documentatie	35
Bijlage 13 - Copernicus	36
13.1 Samenvatting op hoofdlijnen	36
13.2 Beschrijving	36
13.3 Verwijzing naar documentatie	36
Bijlage 14 - Paper SDI's	37
14.1 Samenvatting op hoofdlijnen	37
14.2 Beschrijving	37
14.3 Beschrijving	37
14.4 Verwijzing naar documentatie	37
Bijlage 15 - UN-GGIM	38
15.1 Samenvatting op hoofdlijnen	38
15.2 Beschrijving	38
15.3 Verwijzing naar documentatie	39

Hoofdstuk 1

Inleiding

1.1 Aanleiding

Met het oog op de toekomst van INSPIRE, heeft de INSPIRE-stuurgroep in 2019 de visie 'Van sturen op implementatie naar sturen op baten' vastgesteld. Daarin staat de ambitie: "In 2024 is de Nederlandse INSPIRE-infrastructuur de basis voor het beantwoorden van de pan-Europese vraag naar geo- en milieu-informatie. Hiermee draagt INSPIRE bij aan het versterken van het klimaat- en milieubeleid. Europese en internationale instanties halen kwalitatief hoogwaardige INSPIRE-data bij de Nederlandse dataproviders (en vice versa). De vraag naar gegevens wordt daarbij leidend, daarom wordt bij het harmoniseren van gegevens prioriteit gegeven aan gegevens waar vraag naar is".

Het nationale INSPIRE-programma loopt eind 2020 af. De digitale ontwikkelingen voor milieu en klimaat in Europa gaan onverminderd door. Het afsprakenstelsel en organisatorische netwerk dat INSPIRE heeft opgeleverd is één van de tandwielen die de Europese digitale transformatie vormgeeft. Conform de door de stuurgroep INSPIRE geformuleerde visie, wil Nederland ook na 2020 inzetten op het benutten van de INSPIRE-infrastructuur om te voorzien in internationale vragen om data over de leefomgeving. Om prioriteiten te kunnen bepalen voor de nabije toekomst, is er behoefte aan inzicht in de Europese activiteiten.

In opdracht van het Ministerie van BZK heeft Geonovum een quick scan gedaan. Voor deze scan zijn Europese ontwikkelingen verkend met het oog op relevantie voor Nederland en de Nederlandse ambitie voor verdere benutting van de INSPIRE data infrastructuur voor de fysieke leefomgeving. Deze quick scan geeft antwoord op de vraag welke Europese initiatieven en ontwikkelingen van invloed zijn op de INSPIRE data infrastructuur en andere geodata infrastructuren in Nederland. Daarnaast brengt zij in beeld welke Europese initiatieven helpen om stappen te zetten richting de gewenste vraaggestuurde geodata infrastructuur voor de fysieke leefomgeving.

In het kader van de herziening van de governance op INSPIRE in Nederland, eind 2019, als gevolg van de ontwikkelrichting die in de visie wordt geschetst, is door BZK tevens de behoefte geuit aan een tactisch beraad EU Informatie. Het beraad focust op Europese ontwikkelingen, gebruik en synergie. Op het tactische niveau is vooralsnog een apart gremium nodig, niet alleen voor INSPIRE. Dit gremium is met name van belang voor het vertalen van Europese ontwikkelingen en de impact hiervan op de Nederlandse situatie. Daarom is er bewust voor gekozen om INSPIRE uit de naam te halen en is de agenda breder dan INSPIRE.

1.2 Aanpak

Deze quick scan is het resultaat van deskresearch naar een aantal Europese initiatieven, waaronder EU-richtlijnen, strategische ontwikkelingen en programma's, internationale ontwikkelingen en technische ontwikkelingen. Deze zijn globaal beschreven.

Daarnaast is het concept (18/02/2020/DRAFT/ version 1.0) Europese INSPIRE werkprogramma 2020 – 2024 (WP2020) bestudeerd, dat in de periode waarin de quick scan is uitgevoerd, is gepubliceerd. WP2020 met als werktitel "Towards a Common European Green Deal data space for environment and sustainability" zet in op de transitie van INSPIRE naar een vraaggestuurde infrastructuur en laat zien hoe een aantal relevante initiatieven samenhangen. Na het onderzoeken van de initiatieven is een brainstorm gehouden binnen het INSPIRE-projectteam van Geonovum over de impact van de initiatieven op INSPIRE en op andere nationale initiatieven.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 volgt een korte beschrijving van Europese programma's en ontwikkelingen die relevant zijn voor de Nederlandse INSPIRE infrastructuur. De visie zoals beschreven in het Europese concept INSPIRE-werkprogramma 2020 – 2024 is hierbij als leidraad gehanteerd. Hoofdstuk 3 geeft antwoord op de kernvraag van de quick scan, namelijk waar Nederland, het ministerie van BZK en Geonovum gezamenlijk met stakeholders, op moet inzetten als het gaat om de verbinding met Europa en de prioritering. In dit hoofdstuk worden tevens een aantal ingrediënten aangedragen voor een vervolgprogramma. Alle onderzochte initiatieven zijn als bijlage opgenomen. Hierin is tevens een figuur met de onderlinge verbanden opgenomen.

Hoofdstuk 2

Transformatie van INSPIRE naar een Green Deal data space

2.1 De Europese Green Deal

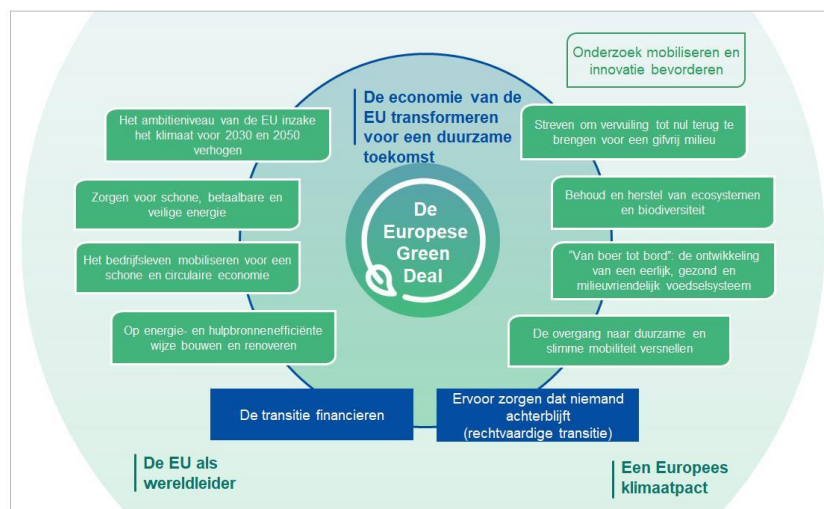
De Europese Green Deal is een nieuwe groeistrategie, die de EU moet omvormen tot een eerlijke en welvarende samenleving, met een moderne, hulpbronnefficiënte en concurrerende economie, waar vanaf 2050 netto geen broeikasgassen meer worden uitgestoten en economische groei is losgekoppeld van het gebruik van hulpbronnen. De Green Deal maakt integraal deel uit van de strategie van de Commissie om de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling van de Agenda 2030 van de Verenigde Naties te verwezenlijken.

De Green Deal is het programma van de Commissie Von der Leyen om klimaatverandering tegen te gaan. Met deze Green Deal moet Europa het eerste klimaat-neutrale continent worden: voor 2050 dient de Europese Unie niet meer bij te dragen aan de opwarming van de aarde door de uitstoot van broeikasgassen. Om Europa voor 2050 klimaatneutraal te maken, is er een routekaart uitgestippeld met een hele reeks aan wetgeving en maatregelen. De Europese Green Deal bestrijkt alle sectoren van de economie, met name vervoer, energie, landbouw en gebouwen.

In de onderstaande figuur is de Green Deal weergegeven zijnde de transitie van de Europese economie naar een duurzame toekomst. Acht groene hoofddoelstellingen zijn geformuleerd om dit mogelijk te maken:

1. Het verhogen van het EU-ambitieniveau aangaande het klimaat in 2030 en 2050;
2. Zorgen voor schone, veilige en betaalbare energie;
3. Een schone en circulaire economie (bedrijfsleven);
4. Op energie- en hulpbronnen-efficiënte wijze bouwen en renoveren;
5. Vervuiling terugbrengen naar nul (gifvrij milieu);
6. Behoud en herstel van ecosystemen en biodiversiteit;
7. Een eerlijk, gezond en milieuvriendelijk voedselsysteem (van boer-tot bord);
8. Het versnellen van slimme en duurzame mobiliteit.

Onderzoek en innovatie worden als de belangrijke enablers gezien om de ambitieuze doelstellingen te halen. Een rechtvaardige transitie, waarin niemand achterblijft, is daarbij kaderstellend.

Figuur 1 Doelstellingen Green Deal

Om de doelstellingen te halen zijn grote investeringen nodig. Jaarlijks zal er naar schatting 260 miljard euro extra geïnvesteerd moeten worden. Het zal een grote uitdaging worden om alle lidstaten hierin mee te krijgen, zowel qua inhoud van de maatregelen, als de bekostiging. De Commissie heeft daarvoor, als onderdeel van de Green Deal, al diverse beleidsstrategieën gepresenteerd in cruciale sectoren, zoals de boer-tot-bord-strategie (landbouw) en biodiversiteitsstrategie (milieu).

Om de klimaatdoelstelling van 2030 te behalen komt de Commissie uiterlijk in juni 2021 met voorstellen voor de herziening van de volgende EU-wetgeving, zoals:

- de richtlijn betreffende het Europese systeem voor de handel in emissierechten (EU-ETS);
- de verordening inzake de verdeling van de inspanningen;
- de verordening inzake landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw (LULUCF);
- de richtlijn energie-efficiëntie;
- de richtlijn hernieuwbare energie;
- de CO₂-emissienormen voor auto's en bestelwagens.

Deze nieuwe wetgeving komt tot uiting in de vele concrete maatregelen¹, zoals:

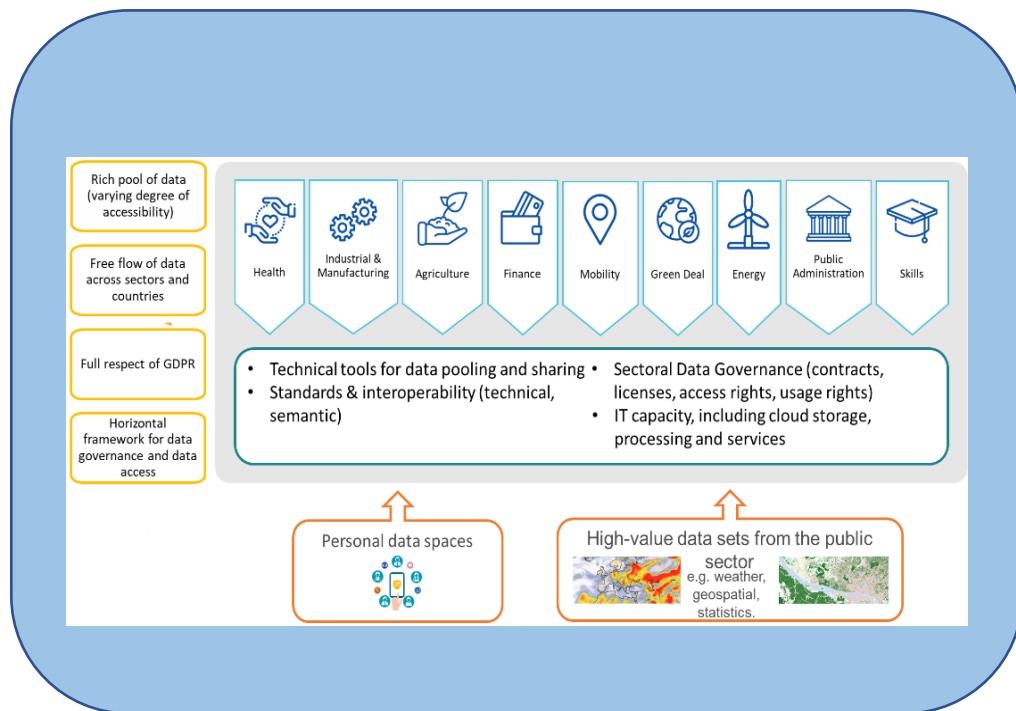
- De lucht- en scheepvaart moeten belasting op brandstof gaan betalen, wat in het kader van internationale verdragen eerder niet het geval was;
- De uitstoot van lucht- en scheepvaart wordt onderdeel van het emissiehandelssysteem;
- Driekwart van het transport van goederen over de weg moet naar spoor en waterwegen verplaatst worden;
- Er komen meer kilometer- en tolheffingen voor weggebruik;
- Er wordt geïnvesteerd in een miljoen laadpunten voor elektrische auto's, waarbij de Commissie vooral in dunbevolkte regio's sterk bijdraagt aan de financiering;
- etc.

2.2 Europese Datastrategie - naar een gemeenschappelijk Europese data space

Het nieuwe Europese beleid kent twee belangrijke pijlers: de vergroening in de Green Deal en digitalisering oftewel 'Shaping Europe's digital future'. Deze pijlers vormen, met vier andere pijlers, de basis voor Agenda for Europe 2020-2024. Vanuit het Digital Europe Programme (DEP) is in 2020 de Europese Data strategie verschenen. Met de Europese Datastrategie neemt de EU het voortouw in de data gestuurde economie. Met een interne markt voor data kunnen data binnen de hele EU en door alle sectoren heen vrij stromen. Dat is goed voor ondernemers, onderzoekers en overheden. Zowel organisaties en bedrijven als particulieren moeten kunnen beschikken over niet-persoonsgebonden data om betere beslissingen te nemen.

In de Europese Datastrategie promoot de Commissie de ontwikkeling van een gemeenschappelijke Europese data space om de ontwikkeling van een data economie te ondersteunen en het gegevensgebruik in de hele EU te vergroten. Bovenstaand figuur geeft een beeld van de EU-data space, die bestaat uit verschillende sectorale spaces.

¹ Zie verder https://www.europa-nu.nl/id/vl4ck66fcsz7/europese_green_deal#p5

Figuur 2 Common European dataspace en de sectorale dataspaces²

2.3 INSPIRE in breder EU-perspectief; INSPIRE-werkprogramma 2020 – 2024

Voorzitter van de Europese Commissie Von der Leyen benadrukt het belang voor Europa van een transitie naar een gezondere en digitale wereld. Deze groene en digitale transitie zal hand in hand moeten gaan met meer duurzame oplossingen met efficiënt gebruik van resources, en circulair en klimaat neutraal moeten zijn. Gegevens vormen de kern van deze transformatie, en data gedreven innovaties zullen bijdragen aan het bereiken van de doelen van de Europese Green Deal. Om het potentieel van data ter ondersteuning van de Green Deal te bereiken is het 'GreenData4All' initiatief genomen.

De implementatiefase van INSPIRE loopt eind 2021 af met de implementatie van de verordening voor ruimtelijke datadiensten. De bedoeling is dat INSPIRE zal transformeren naar een Green Deal data space. Deze data space bevat elementen van en koppelingen naar alle sectoren, waardoor data naadloos kan worden uitgewisseld. Voor de fase van de implementatie is een nieuw Europees werkprogramma opgesteld. Dit (nu nog concept) programma voor de periode 2020-2024 is afgestemd op zowel de Green Deal plannen als ook de Europese ambities op het gebied van de digitalisering. Het transformeren van INSPIRE naar een Green Deal data space, die ondersteuning zal bieden om de doelen van de Green Deal te halen, is prominent onderdeel van het Europese INSPIRE werkprogramma 2020-2024 (WP2020).

WP2020 is ontstaan als gezamenlijk initiatief vanuit de lidstaten om nog openstaande implementatie issues op te lossen en de baten van de INSPIRE-infrastructuur te realiseren. INSPIRE is nog niet helemaal af voor wat betreft een Europese data-infrastructuur. Het doel van de INSPIRE-richtlijn is om op Europees niveau een 'spatial data infrastructure' te realiseren om het milieubeleid te ondersteunen. Met nog twee deadlines te gaan in oktober 2020 en december 2021 is de laatste implementatiefase in gegaan. De beste vorderingen

² https://inspire.ec.europa.eu/sites/default/files/inspire2020_greendataspace_green_deal_data_space.pdf

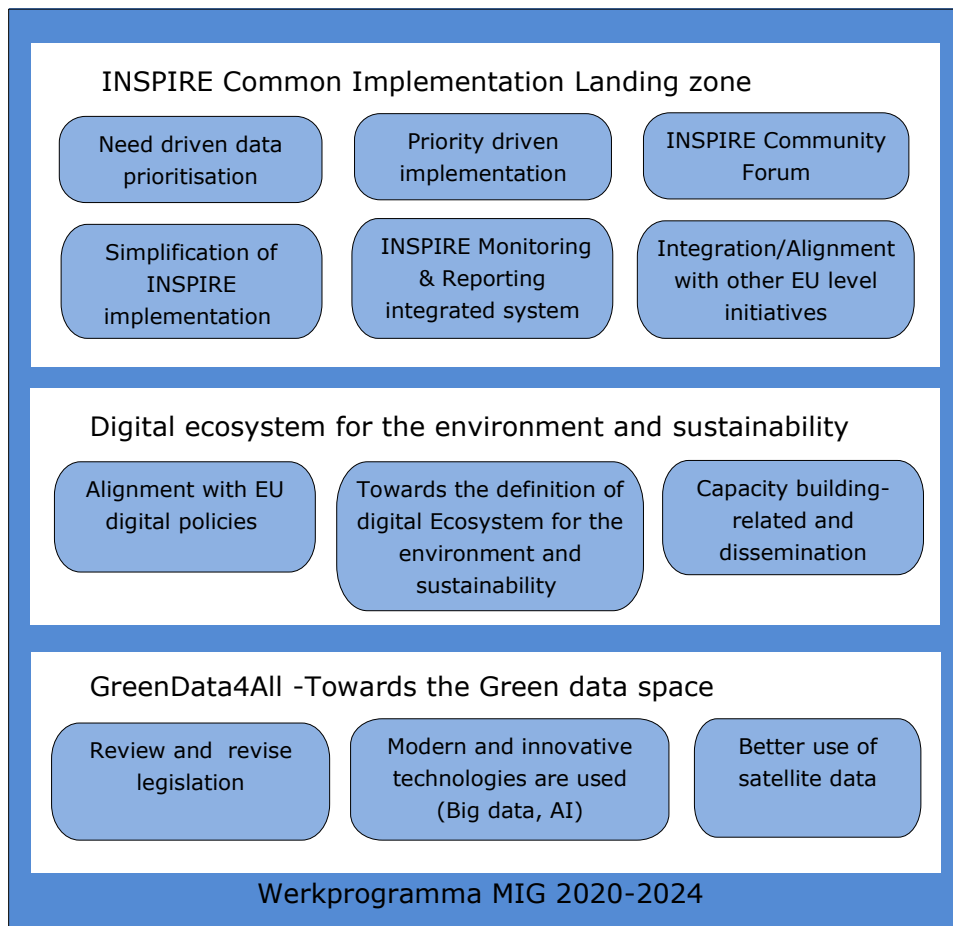

blijken te worden gemaakt in de landen waar aansluiting is gezocht bij breder nationaal beleid op het gebied van open data en e-overheidsdienstverlening.

Het stimuleren van het gebruik van INSPIRE en duiden van toegevoegde waarde vindt in 2020 – 2024 plaats door verder af te stemmen met de rapportageverplichtingen van de Europese milieuriichtlijnen. Uit deze use case is een lijst met prioritaire datasets opgesteld. Vanuit daadwerkelijk gebruik wordt zo verdere implementatie gestimuleerd. Beschikbaarheid van datasets- en services en de bruikbaarheid hiervan nemen toe.

Het eerste onderdeel van WP2020 is gericht op een transitie naar een 'gemeenschappelijke INSPIRE implementatie landing zone', die is geprioriteerd naar het gebruik van de infrastructuur, waarbij de focus wordt gelegd op een nieuwe lijst met prioritaire datasets; een combinatie van de prioritaire datasets voor de milieuriichtlijnen, de prioritaire geo spatial datasets en de bovengenoemde high value datasets. Er is momenteel reeds sprake van een toegenomen vraag naar het gebruik van INSPIRE datasets vanuit de verschillende Europese DG's: AGRI, GROW, ENER, MOVE, ESTAT. Dit zijn de 'prioritaire geo spatial datasets.' Door INSPIRE te verbinden met daadwerkelijk gebruik, wordt de noodzaak tot onderhoud en updates vanuit de vraag gestimuleerd. Terwijl tegelijkertijd baten worden gerealiseerd in het kader van de Green Deal.

De architectuur van de INSPIRE-infrastructuur is meer dan tien jaar geleden bedacht, en opgezet met de kennis van toen. Technologische ontwikkelingen geven nieuwe inzichten in mogelijke scenario's om deze architectuur door te ontwikkelen, en bieden zicht op nieuwe gebruiksmogelijkheden. Vereenvoudiging van de INSPIRE technische vereisten staat al jaren op de agenda en moet worden geïmplementeerd om beter te voldoen aan de vraagstelling (zoals gebruik van API's en eenvoudige data interoperabiliteit). Een review van het technische kader staat op de agenda. Evenals het opstellen van 'fitness-for-purpose' niveaus.

Figuur 3 INSPIRE MIG werkprogramma 2020-2024

Kern van het tweede onderdeel van WP2020 is de transitie van het huidige framework en zijn implementatie naar een 'digitaal ecosysteem voor milieu en duurzaamheid' die integraal onderdeel is van de Europese Green Deal data space. De acties die in dit onderdeel plaatsvinden, volgen de evolutie van het framework voor de ontwikkeling van de gezamenlijke Europese data space en de uitkomst van de evaluatie en (mogelijke) aanpassing van de INSPIRE-richtlijn.

Het Greendata4All initiatief zal bijdragen aan de verdere inpassing van INSPIRE in de geëigende wettelijke kaders, waaronder ook de wettelijke evaluatie van de INSPIRE Richtlijn door de EU Commissie begin 2022 en (mogelijke) aanpassing van de INSPIRE Richtlijn en de Toegang tot milieu-informatie Richtlijn. Het algemene doel is ervoor te zorgen dat de meest moderne en innovatieve technologieën worden gebruikt om bij te dragen aan de green deal, zoals Artificial Intelligence (AI) en het gebruik van satelliet data.

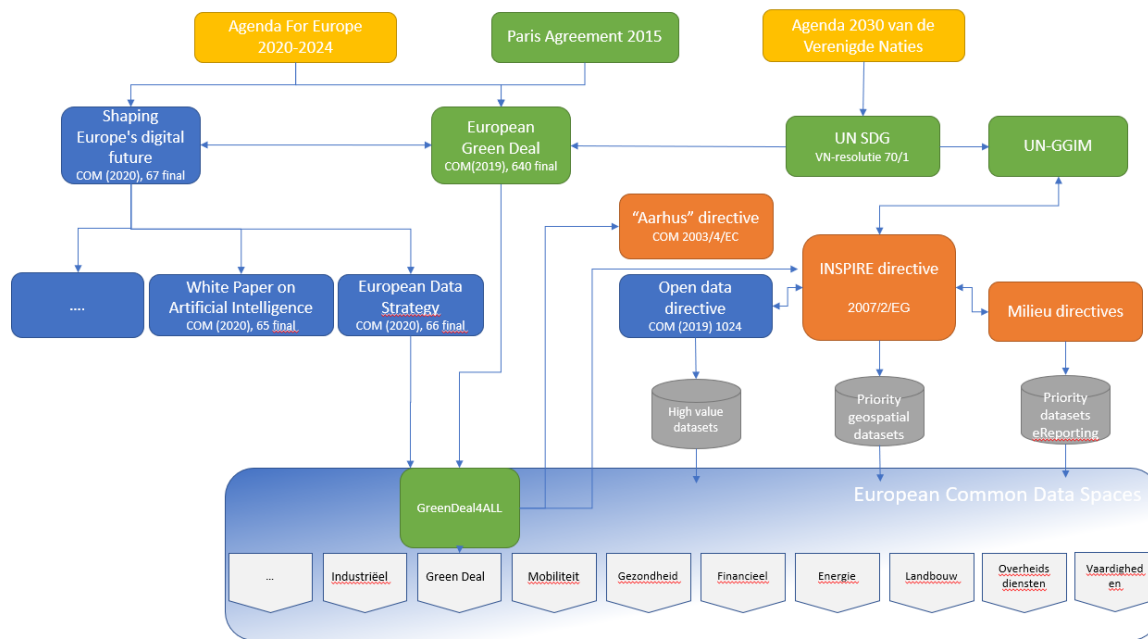
In WP2020 worden meerdere relevante initiatieven geschetst. Ook de aansluiting bij de nieuwe 'Directive on Open data and on the re-use of public sector information' kan toegevoegde waarde opleveren. Onder de Open Data richtlijn wordt een 'Act on High Value Datasets' voorzien, waarin datasets worden gedefinieerd met een duidelijke overlap qua scope met de INSPIRE-richtlijn. Het gaat om zes categorieën datasets met allen een duidelijk relatie naar de INSPIRE-thema's: Geo-informatie (referentie datasets), meteorologie, aardobservatie en milieu, mobiliteit, statistiek en bedrijven (zie figuur onder). Hergebruik en aansluiting bij de INSPIRE-infrastructuur, zoals deze tot nu toe is gerealiseerd, is een uitgangspunt in deze richtlijn.

Figuur 4 INSPIRE thema's en High Value Data Sets Open Data

De Open Data Richtlijn kan worden gezien als een steun in de rug voor INSPIRE. Immers, het regelt het algemene publieke hergebruik van overheidsinformatie en dat is nu juist het stuk dat niet door INSPIRE wordt afgedekt. Daar komt bij dat de Open Data Richtlijn expliciet verwijst naar het belang van internationale uitwisseling en de noodzaak van standaardisering. Dit past uiteraard allemaal in de kraam van INSPIRE en vergroot de sociaal-economische waarde van de INSPIRE data infrastructuur. Er dient nog wel werk verzet te worden. De '6 thematische categorieën' die de Open Data Richtlijn heeft vastgesteld loopt dwars door de 34 INSPIRE-thema's. Omdat deze 6 thema's semantisch verre van duidelijk zijn, kan dat er gemakkelijk toe leiden dat men meent afspraken over uitwisseling te moeten maken, terwijl die er (onder INSPIRE) al lang zijn, met alle gevolgen van dien.

In onderstaand figuur zijn de relaties tussen de EU-initiatieven, die van belang zijn voor INSPIRE, weergegeven.

Figuur 5 Relaties tussen de EU-initiatieven van belang voor INSPIRE

De ontwikkeling en implementatie van INSPIRE kenmerkt zich door gebruik te maken van de kracht van consultatie en samenwerking. Dit geldt ook voor de fase waarin de focus komt te liggen op use cases en best practices. Er zal een uitbreiding van het netwerk van stakeholders moeten plaatsvinden naar andere communities, zoals spelers met betrekking tot digitale innovatie, digitaal beleid, en betrokkenen bij de Europese Green Deal. Dit is een harde voorwaarde die is gesteld in het WP2020; acties waarvoor geen commitment en resources worden geleverd, vormen geen onderdeel van WP2020.

2.4 Duurzame en slimme mobiliteit

In de Europese Green Deal zijn acht groene hoofddoelstellingen geformuleerd. Een van deze doelstellingen is het versnellen van slimme en duurzame mobiliteit. Deze paragraaf over duurzame en slimme mobiliteit betreft een voorbeeld hoe een doelstellingen is uitgewerkt waarbij beleid en data in combinatie worden ingezet. De quick scan beoogd geen volledigheid, en geeft met deze paragraaf een beeld hoe een uitwerking er globaal uit kan zien.

In de Green Deal staat aangegeven dat vervoer goed is voor een kwart van de broeikasgasemissies van de EU en dat het nog steeds toe neemt. Om klimaatneutraliteit te realiseren, moeten tegen 2050 de vervoersemissies met 90 % zijn afgenomen. Zowel het vervoer over de weg als dat per spoor, door de lucht en over het water zal moeten bijdragen tot die vermindering. Voor duurzaam vervoer moet worden uitgegaan van de gebruikers, voor wie er beter betaalbare, toegankelijke, gezondere en schonere alternatieven voor hun huidige wijze van vervoer moeten komen. Om deze uitdaging met succes aan te gaan, zal de Commissie in 2020 een 'Strategie voor duurzame en slimme mobiliteit' vaststellen, die alle emissiebronnen zal aanpakken.

Ook staat in de Green Deal aangegeven dat geautomatiseerde en geconnecteerde multimodale mobiliteit een steeds grotere rol zal spelen, samen met de slimme verkeersbeheersystemen die digitalisering mogelijk maakt. Het vervoerssysteem en de infrastructuur van de EU zullen geschikt worden gemaakt voor de ondersteuning van nieuwe duurzame mobiliteitsdiensten die verkeersopstoppen en milieuverontreiniging kunnen doen verminderen, met name in stedelijke gebieden. De Commissie zal via haar

financieringsinstrumenten, zoals de Connecting Europe Facility, bijdragen aan de ontwikkeling van slimme systemen voor verkeersbeheer en oplossingen in het kader van “mobiliteit als dienst”.

Zoals al eerder is aangegeven promoot de Europese commissie in de Europese datastrategie de ontwikkeling van een gemeenschappelijke Europese data space, die bestaat uit verschillende sectorale data spaces, zoals een sectorale data space Mobiliteit. De data spaces moeten vergezeld gaan van beleid dat het gebruik van data en de vraag naar datadiensten stimuleert.

De sectorale data space voor mobiliteitsdata wordt ingericht om Europa een koppositie te geven in de ontwikkeling van een intelligent vervoerssysteem, met inbegrip van geconnecteerde auto's en andere vervoermiddelen. In de data space moeten data uit bestaande en toekomstige vervoers- en mobiliteitsdatabases ontsloten, gebundeld en benut worden.

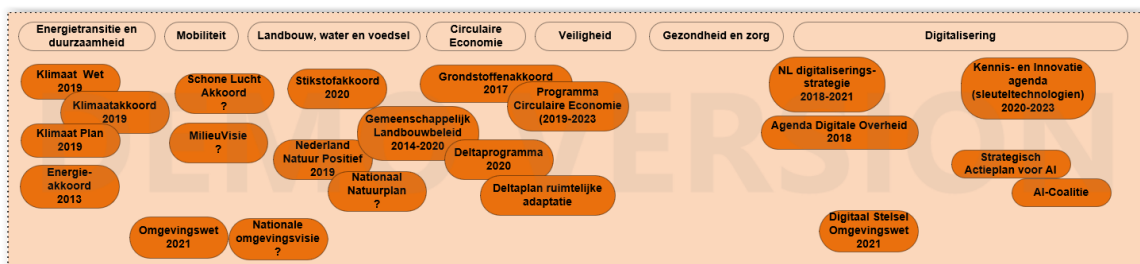
Digitalisering en data voor alle vervoerswijzen en voor de logistiek zullen een essentieel onderdeel zijn van de verdere werkzaamheden in verband met het „Europees vervoerssysteem”, met name binnen de aanstaande strategie voor slim en duurzaam vervoer (vierde kwartaal 2020). Dit vergt activiteiten in alle vervoerssectoren en voor ecosystemen waarin logistieke en passagiersdata intermodaal gedeeld kunnen worden.

In dit kader zullen de richtlijn betreffende geharmoniseerde River Information Services en de richtlijn betreffende intelligente vervoerssystemen (ITS) in 2021 worden herzien om nog meer data beschikbaar, herbruikbaar en interoperabel te maken. En een sterk coördinatiemechanisme zal worden ingesteld voor het bundelen van de nationale toegangspunten, die in het kader van de ITS-richtlijn zijn ingesteld door een EU-brede ondersteunende maatregel van het CEF-programma (2020).

2.5 Relatie met nationale informatievoorziening

Europese richtlijnen werken door in nationale beleidscycli. Vanuit Europa worden algemene doelen gesteld, die op nationaal niveau dienen te worden gerealiseerd. Zo raakt dit ook de nationale beleidsvoorbereiding en -bepaling, uitvoering en implementatie, en monitoring en evaluatie. Een logisch gevolg is dat informatievoorziening ter ondersteuning van Europese richtlijnen tevens zijn doorwerking zal hebben in de nationale informatievoorziening. Dit biedt verdere kansen om baten te realiseren.

Het Europese en Nederlandse beleid in de cruciale beleidssectoren lijken vrij goed op elkaar aan te sluiten. Op zich natuurlijk niet geheel verwonderlijk. Wat betreft concrete maatregelen is het in sommige gevallen een ander verhaal, denk aan de stikstofmaatregelen die onlangs zijn genomen. Net als in de EU met de Green Deal en Digitale Agenda zijn ook in Nederland vrij recent een aantal nieuwe beleidsstrategieën verschenen. Zowel voor de cruciale beleidssectoren als voor de sector-overstijgende digitalisering. In onderstaande figuur zijn een aantal van de Nederlandse initiatieven opgenomen, waaronder diverse beleidsakkoorden voor energie, klimaat, milieu, schone lucht, stikstof en grondstoffen, maar ook voor de Nederlandse digitalisering.

Figuur 6 Nederlandse initiatieven en akkoorden op het gebied van fysieke leefomgeving en digitalisering

De Digitale Keten Natuur is een goed voorbeeld waarbij eisen vanuit de INSPIRE-richtlijn zijn gebruikt om de informatievoorziening in de hele keten beter te organiseren. Er bestaat behoefte aan een eenduidige en uniforme informatievoorziening voor besluitvorming over het natuurbeleid op verschillende bestuurlijk niveaus. Afspraken zijn niet beperkt tot het stroomlijnen van EU-rapportages met de gegevens die via INSPIRE zijn ontsloten. Conform de visie van het ministerie van EZ op informatie en ICT vanuit het Groene Domein is de informatievoorziening voor het natuurbeleid door een ketensamenwerking (samenwerking tussen organisaties die elk een rol vervullen in 'de keten') op orde gebracht. De informatievoorziening voor de EU-rapportages hangt nauw samen met de informatievoorziening voor andere doeleinden, bijvoorbeeld de beheerplannen voor de Natura 2000-gebieden en de Programmatie Aanpak Stikstof (PAS). Er is dan ook overlap in de informatiebehoefte van de ketenpartners (organisaties die een bepaalde rol vervullen in het natuurbeleid). Door de beschikbare middelen te bundelen via ketensamenwerking is er efficiëntiewinst te behalen³.

Voor de diverse beleidsterreinen van de Green Deal, zoals klimaat, energie, circulaire economie, biodiversiteit, landbouw, mobiliteit etc. bestaan er dus ook kansen om de informatievoorziening binnen die domeinen op nationaal niveau te verbeteren. Denk bijvoorbeeld aan standaarden en geo-informatie initiatieven in Nederland, zoals bijvoorbeeld het Digitaal Stelsel Omgevingswet en VIVET, de verbeterde informatievoorziening voor de energietransitie en andere domein specifieke ontwikkelingen met betrekking tot de nationale geo-informatie infrastructuur.

³ Voor meer informatie, zie: <http://content.alterra.wur.nl/Webdocs/PDFFiles/Alterraraapporten/AlterraRapport2386.pdf>

Hoofdstuk 3

Ingrediënten voor een vervolgprogramma

3.1 Beyond INSPIRE ... op weg naar vraagsturing

Veel initiatieven en ontwikkelingen die voor deze quick scan zijn bekeken, hebben een relatie met INSPIRE. Soms is de relatie ook expliciet in juridische teksten opgenomen. Veel andere ontwikkelingen hebben inmiddels ook al een plek gekregen in het Werkprogramma 2020. In de bijlagen zijn de verschillende initiatieven die zijn onderzocht, kort beschreven.

De quick scan laat zien dat er een breed scala aan Europese initiatieven is die – al dan niet expliciet – kansen bieden voor optimalisatie van het gebruik van de INSPIRE-infrastructuur. Zoals de verdere adoptie van INSPIRE als infrastructuur voor rapportage over milieuriichtlijnen (zgn. e-reporting), landbouw (IACS), mobiliteit (ITS) en het gebruik van INSPIRE-datasets voor de Open Data Directive. Maar er is meer.

Hoofdstuk 2 van deze quick scan duidt wat de belangrijkste Europese initiatieven zijn om tot een vraaggestuurde geo data infrastructuur te komen, namelijk de ambities van de Green Deal en de Europese Datastrategie met data-gedreven werken als speerpunt. Aansluiting bij deze twee strategieën is één van de belangrijke speerpunten uit het INSPIRE-werkprogramma 2020 – 2024. Deze lijn past goed bij de visie voor INSPIRE die in 2019 voor Nederland is opgesteld: 'In 2024 is de Nederlandse INSPIRE-infrastructuur de basis voor het beantwoorden van de pan-Europese vraag naar geo- en milieu-informatie'. Hiermee draagt INSPIRE bij aan het versterken van het klimaat- en milieubeleid. Ook vanuit de quick scan is het advies om als belangrijkste speerpunt aansluiting bij de Green Deal te bewerkstelligen, waarbij de relatie naar nationale domeinen kan worden doorgetrokken.

De architectuur van de INSPIRE-infrastructuur is meer dan tien jaar geleden bedacht, en opgezet met de kennis van toen. Technologische ontwikkelingen geven nieuwe inzichten in mogelijke scenario's om deze architectuur door te ontwikkelen, en bieden wellicht zicht op nieuwe gebruiksmogelijkheden. Het volgen van meer technisch georiënteerde ontwikkelingen is om die reden eveneens relevant. Bijvoorbeeld het Europese Cloud Initiatief dat moet leiden tot een High Performance eco-system. Ook de Europese ontwikkelingen op het gebied van Interoperabiliteit en Artificial Intelligence (AI) zijn noemenswaardig. Interoperabiliteit is het sleutelwoord bij de ontwikkeling van sectorale dataspaces. AI is veelbelovend om ingezet te worden voor de data-analyse in Digital Twins en het beantwoorden van de complexe beleidsvragen en te nemen beslissingen. Daarmee kan mede invulling gegeven worden aan de benodigde vraagsturing.

3.2 Nieuwe stakeholders

De transformatie naar een meer vraaggestuurde data infrastructuur heeft tot gevolg dat er nieuwe stakeholders betrokken zullen moeten worden. Dit betreft vooral (potentiële) gebruikers, waaronder ook andere ministeries. Zij zullen in het tactisch beraad EU-informatie hun rol moeten vervullen, en sturen op aanpassen van de data en infrastructuur vanuit gebruikersbehoeften.

Op Europees niveau is het Europees Milieuagentschap (EEA) een belangrijke gebruiker. Dit agentschap verzamelt en verspreidt informatie over de toestand van het milieu en de trends op milieugebied in Europa. Ook de Europese statistische dienst (ESTAT) is een intensief gebruiker van INSPIRE-data. Zij maken voornamelijk gebruik van de referentiedata die via INSPIRE ontsloten wordt. Daarnaast zijn er diverse grensoverstijgende toepassingsgebieden waar mogelijk INSPIRE-data kan worden gebruikt. Een belangrijke groep gebruikers zijn de organisaties die gegevens gebruiken om aan de rapportageverplichtingen van de Europese richtlijnen te voldoen. Dit zijn vaak de beleidsministeries, waarbij het uitvoerende werk soms is gedelegeerd aan een uitvoeringsorganisatie. Ook het Planbureau voor de Leefomgeving heeft een rol in het

gebundeld aanleveren namens Nederland van de rapportages aan de EEA. Gebruikers komen uit de beleidsdomeinen die gerelateerd zijn aan de Green Deal, zowel op Europees als op nationaal niveau.

Het data-gedreven werken in beleidsdomeinen is niet iets dat al gemeengoed is. Juist het werken met locatiedata biedt extra mogelijkheden die nog niet altijd bekend zijn. Dataproviders zullen deels zicht hebben op het gebruik van de data, dit is echter niet per definitie het geval. Mogelijk dat de data binnen de eigen organisatie of keten wordt gebruikt, dit zullen echter vaak andere personen zijn en werkzaam in andere onderdelen van dezelfde organisatie. Derhalve zal het tactisch beraad EU-informatie ten opzichte van de huidige klankbordgroep moeten worden aangevuld met personen vanuit de gebruikersrol.

Het is van belang om gebruikers op strategisch niveau te binden en commiteren om daadwerkelijk use cases uit te gaan voeren, en hier ook capaciteit en middelen voor beschikbaar te stellen. Dit speelt zowel op Europees als op nationaal niveau. In Nederland zullen wij met elkaar een modus moeten zien te vinden om tot commitment en beschikbaar stellen van resources van stakeholders te komen. Het Tactisch Beraad met een goede ondersteuning op niveau kan daarbij helpen.

3.3 Conclusie – Vervolgprogramma

Het doel van het uitvoeren van deze quick scan is om antwoord te krijgen op de vraag welke Europese initiatieven en ontwikkelingen van invloed zijn op de INSPIRE data infrastructuur en andere geo data infrastructuren in Nederland. Welke Europese initiatieven helpen om een stap te zetten richting een vraaggestuurde geodata infrastructuur voor de fysieke leefomgeving. De vraag is waar Nederland, het ministerie van BZK en Geonovum gezamenlijk met stakeholders, op moet inzetten als het gaat om de verbinding met Europa en de prioritering.

In de afgelopen 10 jaar heeft een programmatische aanpak van de realisatie van de INSPIRE-Infrastructuur zijn vruchten afgeworpen. Een vergelijkbare verbindende aanpak bij de realisatie en uitvoering de Europese Green Deal en Europese Spatial Data ontwikkelingen en infrastructuur lijken wenselijk. Uit deze quick scan kan worden opgemaakt dat ingrediënten voor een vervolg op het INSPIRE-programma aanwezig zijn. De activiteiten en ondersteuning voor de uiteindelijke realisatie van INSPIRE in de komende twee jaar kunnen daarin worden opgenomen.

Bijlage 1 – Overzicht initiatieven

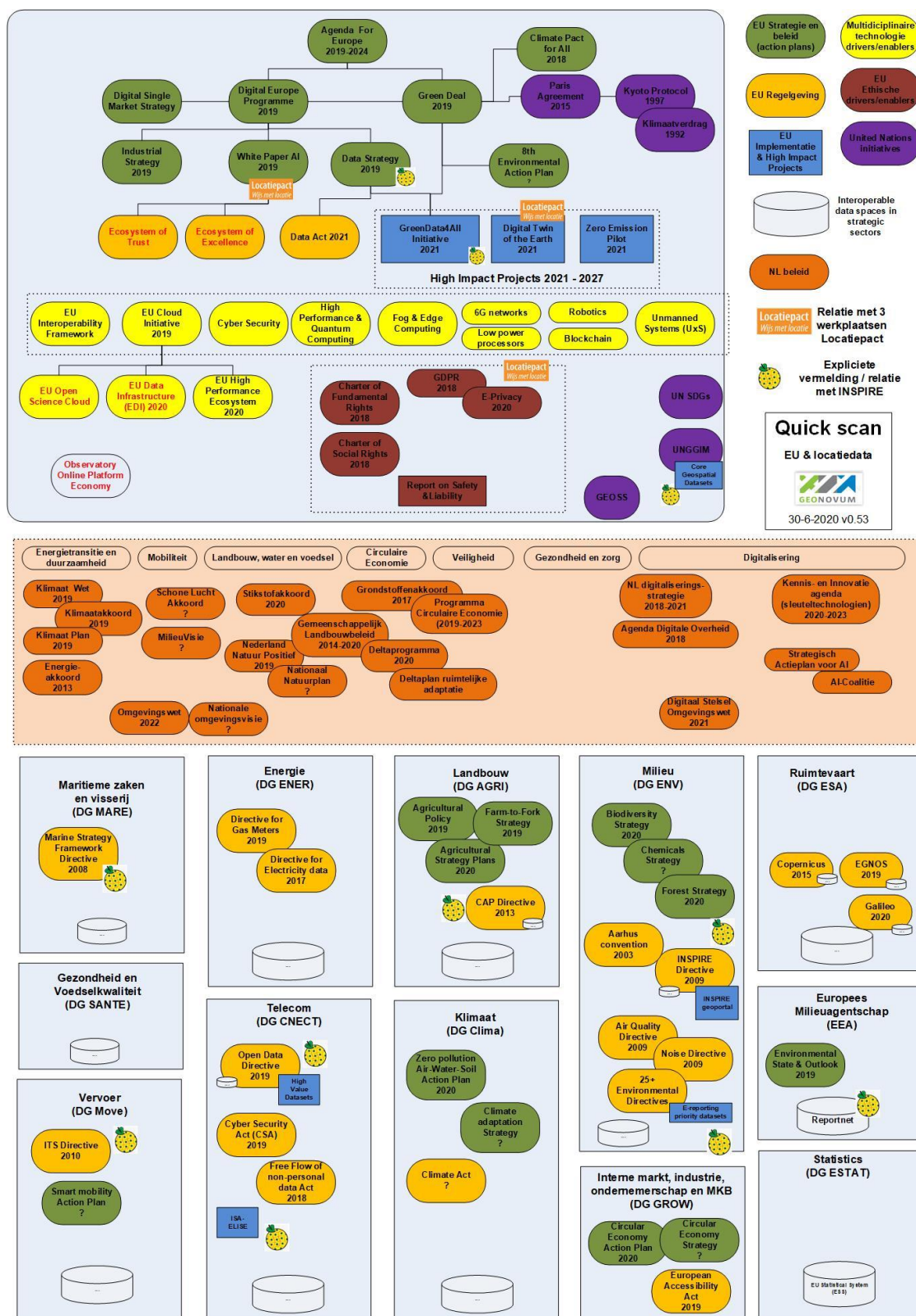
In het afgelopen jaar heeft de EU-commissie nieuw beleid opgesteld. Het beleid kent twee peilers: vergroening en digitalisering oftewel 'Green Deal' en 'Digital Europe'. Deze peilers vormen de basis voor Agenda for Europe 2020-2024. Rondom deze twee peilers zijn diverse strategische beleidstukken verschenen, die invulling geven aan het beleid: verder uitgewerkte strategieën, action plans en High Impact Projects, die in de komende vier jaar uitgevoerd worden, zoals de Data Strategy en het Witboek Artificial Intelligence (AI). Maar ook High Impact Projects zoals: GreenData4All, Digital Twin for the Earth en de Zero Emission Pilot. Daarbij is ook aandacht voor daaruit voortvloeiende nieuwe te verwachten regelgeving. Onderstaand overzicht geeft een beeld van de initiatieven, en hoe deze in relatie tot elkaar kunnen worden beschouwd.

Europa gaat in de komende vier jaar flink investeren in vergroening en digitalisering, maar ook in technologie, wetenschap en innovatie. In de onderstaande figuur zijn de in het EU-beleid opgenomen technologische drivers en enablers eveneens opgenomen. Door flink te investeren in de technologische ontwikkelingen wil Europa minder afhankelijk worden van de VS en China. Investerings die gedaan worden onder de Europese waarden en normen en democratische beginselen, veiligheid en autonomie. De 'ethische' randvoorwaarden gaan steeds meer gelden. Vandaar dat deze ook steeds belangrijker gaan worden voor Europa en Nederland, zoals in de figuur weergegeven.

Prominent onderdeel van het nieuwe Europese beleid is de data-gedreven economie. Deze komt tot uitdrukking in de realisatie van 'interoperable data spaces' in wat genoemd wordt de strategische sectoren van de EU: gezondheid, transport, milieu, klimaat, landbouw, energie, telecommunicatie en de interne markt. Binnen deze beleidssectoren zijn nieuwe beleidsplannen gemaakt of in de maak en is regelgeving actief en wordt nieuwe regelgeving ontwikkeld, ook steeds meer wetten en regels op het gebied van digitalisering.

In deze figuur is eveneens geduid waar de INSPIRE Richtlijn expliciet zijn weerslag heeft, evenals de Nederlandse innovatie-activiteiten van het Locatiepact met de werkplaatsen Digital Twin, Artificial Intelligence en Ethiek die eveneens een evenknie kennen in de diverse bestaande en nieuwe EU-initiatieven.

Onderstaand overzicht geeft een beeld van de initiatieven, en hoe deze in relatie tot elkaar kunnen worden beschouwd.

Figuur 3 Overzichtsplaat quick scan EU en locatiedata

Bijlage 2 - Europese rapportageverplichtingen milieuriichtlijnen

2.1 Samenvatting op hoofdlijnen

Initiatief	Beschikbaar maken van de prioritaire datasets via INSPIRE van 22 milieuriichtlijnen
Auteur	DG ENV/EEA
Type initiatief	Actie in kader van werkplan INSPIRE
Datum publicatie en looptijd	2016 is de actie gestart. Deze blijft doorlopen. Actie is ook benoemd in het nieuwe werkplan van INSPIRE van de EU Commissie.
Focus	As-is ontsluiten van ca. 90 milieudatasets via INSPIRE die gebruikt worden in het rapportageproces van 22 milieuriichtlijnen
Inschatting impact op INSPIRE	Hoog. Gemeenschappelijke en interoperabele Europese datamodellen worden opgesteld vanuit de EU Commissie/EEA.

2.2 Beschrijving

Rondom eReporting en de prioritaire datasets is in kader van het INSPIRE-werkprogramma een actie 2016.5 'Priority list of datasets for e-Reporting' opgestart. In kader van deze actie is een lijst opgesteld met prioritaire datasets betrekking tot de verschillende milieuraapportages voor de milieuriichtlijnen. Ook worden via deze actie lidstaten ondersteunt bij het beschikbaar maken van deze prioritaire datasets via het Europese Geoportaal.

De prioritaire datasets lijst weerspiegelt ook de lacunes in de gegevens die zijn vastgesteld tijdens de evaluatie van de stand van uitvoering en de geschiktheid van de richtlijn voor het beoogde doel (de zogenaamde REFIT-evaluatie in 2017). Deze REFIT is het begin van een proces om de Europese milieuraapportages te verbeteren. In deze fitness check is de INSPIRE-richtlijn geïdentificeerd als een belangrijk instrument met een groot potentieel om het rapportageproces te stroomlijnen en de efficiëntie, effectiviteit en coherentie van ruimtelijk gegevensbeheer te verbeteren.

De actie bestaat uit vier taken:

1. Onderhouden en actualiseren van lijst met de prioritaire datasets
2. De prioritaire datasets as-is beschikbaar maken via het INSPIRE geoportal
3. Gemeenschappelijke en interoperabele Europese datamodellen opstellen
4. Monitoring van de beschikbaarheid van pan-Europese datasets

De prioritaire datasetlijst omvat zeven milieudomeinen, 22 EU milieuriichtlijnen, 47 rapportageverplichtingen en identificeert 89 unieke datasets. Het betreft de volgende milieudomeinen:

- Lucht
- Arbeidsongevallen
- Industriële emissies
- Natuur
- Lawaai
- Afval
- Water

De EEA en Commissie stellen momenteel gemeenschappelijke en interoperabele Europese datamodellen die zowel voldoen aan INSPIRE als aan de inhoudelijke milieuriichtlijnen. Er is/wordt gewerkt aan:

- Air quality directive
- Water Framework Directive
- CDDA – Nationally Designated Areas
- EU Registry on Industrial Sites
- Invasive Alien Species distribution (reporting under the Invasive Alien Species Regulation)

- MSFD reporting units (Marine directive)
- Natural Risk Zone (reporting under the Floods Directive) (on-going)
- Noise directive (on-going)
- Nitrate directive (on-going)

Aandachtspunt hierbij is wel dat de geodata via de INSPIRE-infrastructuur wordt ontsloten, maar de thematische, inhoudelijke data nog steeds apart moeten worden aangeboden via Reportnet van de EEA. Reportnet 3.0

Het doel is uiteindelijk de INSPIRE-services van de prioritaire datasets te gebruiken voor het rapportage proces. Hiervoor wordt momenteel een nieuw rapportagesysteem bij de EEA ontwikkeld, Reportnet 3.0. De planning is in het tweede deel van dit jaar een eerste test te doen met de INSPIRE-services in het rapportage proces.

2.3 Verwijzing naar documentatie

<https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/wikis/display/InspireMIG/Action+2016.5%3A+Priority+list+of+datasets+for+e-Reporting>

Bijlage 3 - Richtlijn open data en hergebruik van overheidsinformatie

3.1 Samenvatting op hoofdlijnen

Initiatief	RICHTLIJN (EU) 2019/1024 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 20 juni 2019 inzake open data en het hergebruik van overheidsinformatie.
Auteur	DG CONNECT van de Europese Commissie
Type initiatief	Richtlijn
Datum publicatie en looptijd	20 juni 2019, te implementeren in Nederlandse wetgeving uiterlijk per 17 juli 2021, waarna de regeling formeel wettelijke rechtskracht zal hebben
Focus	Hergebruik van overheidsinformatie, niet INSPIRE-specifiek
Inschatting impact op INSPIRE	Potentieel van grote impact, zowel positief – als accelerator van hergebruik van INSPIRE-data – als negatief – als stoorzender bij toepassing van INSPIRE regels en standaarden, met name waar het de (te definiëren) hoogwaardige datasets aangaat

3.2 Beschrijving

Medio 2019 heeft de Brusselse wetgever een nieuwe Hergebruikrichtlijn aangenomen (hierna de 'Richtlijn'). Deze vervangt de Hergebruikrichtlijn 2003, die door middel van de Hergebruikrichtlijn 2013 werd aangepast. De Richtlijn – die in juli 2021 in Nederlandse wetgeving moet zijn omgezet – brengt behoorlijk wat nieuws. Zo wordt het bereik van de regeling uitgebreid (ook informatie van overheidsondernemingen en wetenschappelijke informatie gaat eronder vallen), de mogelijkheden tot het bekrijzen voor hergebruik worden verder ingeperkt en geeft het de Europese Commissie de mogelijkheid zogenaamde 'uitvoeringshandelingen' te verrichten.

Een van deze uitvoeringshandelingen – en die is met name relevant voor deze Quick Scan – betreft het vaststellen van specifieke 'hoogwaardige datasets' (hierna 'HDs') die dan vervolgens verplicht gratis en op een voorgeschreven wijze beschikbaar gesteld moeten worden door de overheidsorganisaties die deze data houden. Ter afkadering bevat de Richtlijn een vijftal 'thematische categorieën', waaronder geo-informatie, die in bijlage 1 van de Richtlijn zijn opgenomen. De Commissie heeft inmiddels een studie geïnitieerd om vast te stellen welke HDs onder het regime van deze uitvoeringshandeling zouden moeten gaan vallen. Daaronder zullen naar verwachting ook veel INSPIRE-datasets zitten. De studie moet in september 2020 afgerond zijn.

3.3 Verwijzing naar documentatie

[Nederlandse tekst van de Richtlijn](#)

[Engelse tekst van de Richtlijn](#)

[Persbericht behorende bij adoptie van de Richtlijn](#)

Bijlage 4 - Europese datastrategie

4.1 Samenvatting op hoofdlijnen

Initiatief	EU Datastrategy, een van de acties van de prioriteit 'A Europe fit for the digital age' van de Europese commissie.
Auteur	Europese commissie
Type initiatief	Strategy
Datum publicatie en looptijd	Februari 2020 gepubliceerd. Looptijd tot 2025.
Focus	Met de Europese datastrategie neemt de EU het voortouw in de data gestuurde economie. Dit wordt uitgewerkt in vier pijlers.
Inschatting impact op INSPIRE	Hoog. In kader van de Common European Green Deal data space wordt de GreenData4All ingericht met een modern INSPIRE als basis. In kader van de GreenDeel4ALL initiatief wordt de INSPIRE directive en de Arhus directive geëvalueerd en mogelijk gereviewd.

4.2 Beschrijving

De Europese datastrategie, een Europese industriestrategie en het white paper over kunstmatige intelligentie (AI) zijn de eerste pijlers van de nieuwe digitale strategie van de Commissie.

Met de Europese datastrategie neemt de EU het voortouw in de data gestuurde economie. Met een interne markt voor data kunnen data binnen de hele EU en door alle sectoren heen vrij stromen. Dat is goed voor ondernemers, onderzoekers en overheden.

Zowel organisaties en bedrijven als particulieren moeten kunnen beschikken over niet-persoonsgebonden data om betere beslissingen te nemen.

De EU werkt aan een interne markt voor data, waarin:

- data tussen de verschillende EU-landen en de sectoren kunnen circuleren ten voordele van iedereen
- de Europese regels volledig in acht worden genomen, vooral wat betreft privacy, gegevensbescherming en mededinging
- eerlijke, praktische en duidelijke regels voor de toegang tot en het gebruik van data gelden

De EU wordt een aantrekkelijke, veilige en dynamische data-economie door:

- duidelijke en eerlijke regels op te stellen voor toegang tot en hergebruik van data
- te investeren in de volgende generatie van normen, instrumenten en infrastructuren voor opslag en verwerking van data
- de krachten te bundelen voor de ontwikkeling van Europese cloudcapaciteit
- in belangrijke sectoren Europese data samen te brengen in de vorm van gemeenschappelijke en interoperabele EU-brede dataspace's
- gebruikers de rechten, tools en vaardigheden te geven om volledige controle over hun data uit te oefenen

Hoewel data essentieel is voor alle sectoren van de economie en de samenleving, heeft elk domein zijn eigen kenmerken en bewegen niet alle sectoren even snel. Daarom moeten de sector overschrijdende acties op weg naar een Europese dataspace vergezeld gaan van de ontwikkeling van sectorale dataspace's op strategische gebieden zoals productie, landbouw, gezondheid en mobiliteit.

De Europese datastrategie dient de visie voor een echte interne markt voor data te verwezenlijken en pakt de problemen aan door middel van beleidsmaatregelen en financiering. Nieuwe wetgeving zal worden voorbereid en beoordeeld in volledige overeenstemming met de principes van Better Regulation.

De acties zijn gebaseerd op vier pijlers:

- a) A cross-sectoral governance framework for data access and use
 - Propose a legislative framework for the governance of common European data spaces, Q4 2020
 - Adopt an implementing act on high-value data-sets, Q1 2021
 - Propose, as appropriate, a Data Act, 2021
 - Analysis of the importance of data in the digital economy (e.g. through the Observatory of the Online Platform Economy), and review of the existing policy framework in the context of the Digital Services Act package (Q4 2020)
- b) Enablers: Investments in data and strengthening Europe's capabilities and infrastructures for hosting, processing and using data, interoperability
 - Invest in a High Impact project on European data spaces, encompassing data sharing architectures (including standards for data sharing, best practices, tools) and governance mechanisms, as well as the European federation of energy-efficient and trustworthy cloud infrastructures and related services, with a view to facilitating combined investments of €4-6 billion, of which the Commission could aim at investing €2 billion. First implementation phase foreseen for 2022;
 - Sign Memoranda of Understanding with Member States on cloud federation, Q3 2020;
 - Launch a European cloud services marketplace, integrating the full stack of cloud service offering, Q4 2022;
 - Create an EU (self-)regulatory cloud rulebook, Q2 2022.
- c) Competences: Empowering individuals, investing in skills and in SMEs
 - Explore enhancing the portability right for individuals under Article 20 of the GDPR giving them more control over who can access and use machine-generated data (possibly as part of the Data Act in 2021).
- d) Common European data spaces in strategic sectors and domains of public interest
 - A Common European industrial (manufacturing) data space:
 - o.a industriële IoT data
 - A Common European Green Deal data space
 - **"GreenData4All"**
 - i. In kader van de GreenDeal4ALL initiatief wordt de INSPIRE directive en de Aarhus directive geëvalueerd en mogelijk gereviewd.
 - 'Destination Earth' (digital twin of the Earth)
 - A Common European mobility data space
 - A Common European health data space
 - A Common European financial data space
 - A Common European energy data space
 - A Common European agriculture data space
 - Common European data spaces for public administration
 - A Common European skills data space

De acties worden via een open, proactieve internationale aanpak opgepakt:

- Create a framework to measure data flows and estimate their economic value within Europe, as well as between Europe and the rest of the world, Q4 2021.

4.3 Verwijzing naar documentatie

- European data strategy:
https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_en (ook verwijzing naar document en factsheet)
- Shaping Europe's digital future:
 - https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age_en
 - https://ec.europa.eu/info/publications/communication-shaping-europes-digital-future_en

Bijlage 5 - Europese industrie strategie

5.1 Samenvatting op hoofdlijnen

Initiatief	A New Industrial Strategy for Europe
Auteur	Europese Commissie DG Connect
Type initiatief	Strategie & beleid
Datum publicatie en looptijd	10 maart 2020
Focus	Een nieuwe industriestrategie voor een wereldwijd concurrerend, groen en digitaal Europa.
Inschatting impact op INSPIRE	Vooralsnog is de directe impact beperkt.

5.2 Beschrijving

Het industriebeleid van de EU is erop gericht het concurrentievermogen van de Europese maakindustrie en bijgevolg de hele Europese economie te versterken. Deze strategie wil de Europese industrie helpen bij het aanpakken van mondiale uitdagingen en het grijpen van de kansen die nieuwe technologieën en de interne markt bieden. De voornaamste doelstellingen zijn transformatie en modernisering van de Europese industrie. Om die te verwezenlijken, moet in alle relevante EU-beleidsmaatregelen rekening worden gehouden met bepaalde ontwikkelingen: van digitalisering tot innovatie, van handel tot energieprijzen, van milieustreefcijfers tot toegang tot grondstoffen.

Op 10 maart presenteerde de Europese Commissie een nieuwe strategie om de Europese industrie te helpen het voortouw te nemen bij de dubbele transitie naar klimaatneutraliteit en digitaal leiderschap. De strategie is erop gericht het concurrentievermogen en de strategische autonomie van Europa te stimuleren in een periode van geopolitieke verschuivingen en toenemende wereldwijde concurrentie.

In het pakket initiatieven wordt een nieuwe benadering van het Europese industriebeleid geschetst, die stevig verankerd is in de Europese waarden en tradities op de sociale markt. Het pakket bevat een reeks maatregelen voor de ondersteuning van alle actoren van de Europese industrie, met inbegrip van grote en kleine ondernemingen, innovatieve startende ondernemingen, onderzoekscentra, dienstverleners, leveranciers en sociale partners. Een specifieke strategie voor kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) heeft tot doel de administratieve lasten te verminderen en de vele kleine en middelgrote ondernemingen in Europa te helpen zaken te doen in de gehele eengemaakte markt en daarbuiten, toegang tot financiering te verkrijgen en het voortouw te nemen bij de digitale en groene transitie. De initiatieven die vandaag worden gepresenteerd omvatten ook concrete maatregelen voor het wegnemen van belemmeringen voor een goed functionerende eengemaakte markt, de grootste troef van Europa, om al onze bedrijven in staat te stellen te groeien en te concurreren in Europa en daarbuiten.

Het gepubliceerde pakket industriebeleid omvat vele initiatieven, waaronder klimaatneutraliteit en een follow-up van de Datastrategie om de Europese data economie te stimuleren, waaronder de realisatie van Europese data spaces for specifieke economische sectoren. Alles draait om vergroening en digitalisering.

5.3 Verwijzing naar documentatie

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-eu-industrial-strategy-march-2020_en.pdf

Bijlage 6 - White paper over kunstmatige intelligentie (AI)

6.1 Samenvatting op hoofdlijnen

Initiatief	Whitepaper on AI
Auteur	Europese Commissie
Type initiatief	Witboek
Datum publicatie en looptijd	19 februari 2020
Focus	Intenties EU op gebied van AI, niet INSPIRE-specifiek
Inschatting impact op INSPIRE	Impact van AI is groot. Voor de publieke sector valt er vanuit het White paper AI niet veel te halen. De publieke sector wordt gestimuleerd om AI te adopteren (vooral via dialogen) in het bijzonder in de sectoren gezondheid en transport. Ook zal een Adopt AI programma worden opgezet om procurement in de publieke sector te ondersteunen.

6.2 Beschrijving

AI is een strategische technologie die veel voordelen biedt voor burgers, bedrijven en de samenleving als geheel. De EU baseert haar aanpak voor AI op vertrouwen en excellentie. Zo wil ze de burger aanmoedigen om deze technologieën te omarmen, en bedrijven om AI te ontwikkelen. Investeren in kennis, stimuleren van toepassing van AI (ook door overheden) en regulering en toezicht zijn belangrijke onderdelen van de strategie. Zo investeert de EC de aankomende jaren 1,5 miljard euro in onderzoek en innovatie.

Dit white paper on AI ligt ter consultatie voor aan het publiek. Met dit witboek test de Europese Commissie haar ideeën over AI-beleid. De Commissie stelt voor te investeren (er is geld voor projecten) alsook te reguleren (in de vorm van een op te stellen wettelijk kader). Voor AI-toepassingen met hoge risico's voorziet zij nieuwe verplichtingen, waaronder een toets vooraf – en in het geval van buitenlandse AI – training met Europese data. Voor minder risicovolle AI-toepassingen volstaan volgens de Commissie de huidige wettelijke kaders zoals de GDPR, rondom aansprakelijkheid en gelijke behandeling.

6.3 Verwijzing naar documentatie

Website: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/excellence-trust-artificial-intelligence_en

Document: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/commission-white-paper-artificial-intelligence-feb2020_en.pdf

Factsheet: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/fs_20_282

Bijlage 7 - Green Deal

7.1 Samenvatting op hoofdlijnen

Initiatief	EU-initiatief - Green deal
Auteur	Europese commissie
Type initiatief	Strategy
Datum publicatie en looptijd	11 december 2019
Focus	Alle EU-acties en -beleidsmaatregelen zullen moeten bijdragen aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de Europese Green Deal.
Inschatting impact op INSPIRE	Indirect door de beleidsmaatregelen die hiervoor orden opgesteld

7.2 Beschrijving

De Europese Green Deal is een nieuwe groeistrategie die de EU moet omvormen tot een eerlijke en welvarende samenleving, met een moderne, hulpbronnefficiënte en concurrerende economie, waar vanaf 2050 netto geen broeikasgassen meer worden uitgestoten en economische groei is losgekoppeld van het gebruik van hulpbronnen.

De Green Deal maakt integraal deel uit van de strategie van deze Commissie om de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling van de Agenda 2030 van de Verenigde Naties te verwezenlijken

7.3 Verwijzing naar documentatie

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0005.02/DOC_1&format=PDF

Bijlage 8 - Green Deal data space

8.1 Samenvatting op hoofdlijnen

Initiatief	EU-initiatief - Green deal data space
Auteur	Europese commissie
Type initiatief	Strategy
Datum publicatie en looptijd	
Focus	INSPIRE-infrastructuur wordt onderdeel van de data space
Inschatting impact op INSPIRE	Hoog

8.2 Beschrijving

In de Europese datastrategie promoot de Commissie de ontwikkeling van een gemeenschappelijke Europese data space om de ontwikkeling van een data-economie te ondersteunen en het gegevensgebruik in de hele EU te vergroten.

Het doel is om één Europese gegevensruimte te creëren - een echte interne markt voor gegevens, open voor gegevens van over de hele wereld - waar zowel persoonlijke als niet-persoonlijke gegevens, waaronder gevoelige bedrijfsgegevens, veilig zijn en bedrijven ook gemakkelijk toegang hebben tot een bijna oneindige hoeveelheid hoogwaardige industriële gegevens. Het moet een ruimte zijn waar het EU-recht effectief kan worden gehandhaafd en waar alle datagestuurde producten en diensten voldoen aan de relevante normen van de interne markt van de EU. Daartoe moet de EU geschikte wetgeving en bestuur combineren om de beschikbaarheid van gegevens te waarborgen, met investeringen in normen, instrumenten en infrastructuur en met competenties voor het omgaan met gegevens. Deze gunstige context, die prikkels en keuze bevordert, zal ertoe leiden dat meer gegevens in de EU worden opgeslagen en verwerkt.

Deze gemeenschappelijke Europese data space zal worden opgezet via twee elkaar versterkende pijlers:

Een kader voor gegevensbeheer (de algemene gemeenschappelijke Europese data space), dat een reeks regels biedt die van toepassing zijn op verschillende soorten gegevens en verschillende contexten van hergebruik van gegevens, bestaande uit zowel wetgevende als niet-wetgevende elementen. Dit zijn de kaders voor de tweede pijler van de strategie, namelijk het creëren van gemeenschappelijke Europese data spaces op sectoraal niveau.

De gemeenschappelijke Europese data spaces zijn bedoeld om de verzameling van gegevens uit heel Europa, zowel voor de openbare sector als voor bedrijven, te ondersteunen en beschikbaar te stellen voor de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten, waarbij waar nodig gebruik wordt gemaakt van cloud infrastructuur.

Het digitale ecosysteem voor milieu en duurzaamheid (waar INSPIRE naar transformeert) wordt een hoeksteen van de beoogde Green Deal data space. Samen met andere digitale ecosystemen in het kader van de Green Deal data space (bv. circulaire economie, klimaatadaptatie) en andere componenten (Digital Twin, kennis, onderzoek, financiering) zal het bijdragen tot de ontwikkeling van een Europese Green Deal data space als subset van de gemeenschappelijke EU-data space die interoperabel is met andere sectorale data spaces, waardoor transparante en naadloze gegevensuitwisseling mogelijk is. Het bevat elementen van en koppelingen naar alle sectoren zoals aangegeven in de figuur hieronder.

8.3 Verwijzing naar documentatie

Nog geen aparte documentatie, onderdeel van

https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/wikis/display/InspireMIG/11th+INSPIRE+MIG+meeting?preview=/452667656/479166770/%5BDOC4%5D_MIG11_INSPIRE%20WP2020_v1.0.docx en

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-european-strategy-data-19feb2020_en.pdf

Bijlage 9 - Programma Digitaal Europa

9.1 Samenvatting op hoofdlijnen

Initiatief	Shaping Europe's Digital Future & Digital Europe Programme (DEP)
Auteur	Europese Commissie DG Connect
Type initiatief	Strategie & beleid
Datum publicatie en looptijd	Februari 2020 en DEP looptijd 2021-2027.
Focus	De centrale doelstellingen en investeringsprogramma voor de komende jaren op het gebied van de digitalisering.
Inschatting impact op INSPIRE	Op dit moment niet goed in te schatten.

9.2 Beschrijving

Een Europa dat klaar is voor het digitale tijdperk; mensen mondiger maken via een nieuwe generatie technologieën. Voor de aankomende jaren staan in Europa de volgende doelen op het gebied van digitalisering centraal:

- Technologie die werkt voor mensen;
- Een eerlijke en concurrerende economie;
- Een open, democratische en duurzame samenleving.

Ook in de toekomst moet Europa het hebben van technologie, onderzoek, innovatie en vindingrijkheid en haar krachtige bescherming van rechten en grondwaarden. Nieuwe beleidsmaatregelen en kaders zullen Europa in staat stellen om geavanceerde digitale technologieën te benutten en haar capaciteit op het gebied van cyberveiligheid te versterken. Europa blijft instaan voor haar open, democratische en duurzame samenleving – en digitale hulpmiddelen kunnen daarbij een rol spelen. De Unie zal op haar eigen voorwaarden evolueren tot een mondiaal concurrerende, op waarden gebaseerde en inclusieve digitale economie en samenleving. Daarbij blijft haar markt open maar op regels gebaseerd en zal zij nauw blijven samenwerken met haar internationale partners.

Met de Europese datastrategie wil de EU leider en rolmodel worden voor wat betreft een samenleving die wordt 'empowered' (versterkt) door data. Een Europese dataruimte – een interne markt voor gegevens – moet ongebruikte gegevens ontgrendelen. Zodat deze "vrij kunnen stromen binnen de Europese Unie en tussen sectoren, ten behoeve van bedrijven, onderzoekers en overheidsdiensten". Die gegevens moeten voor iedereen beschikbaar zijn. Burgers, bedrijven en organisaties kunnen met inzichten verkregen uit niet-persoonlijke data betere beslissingen nemen, is het idee.

AI is een strategische technologie die veel voordelen biedt voor burgers, bedrijven en de samenleving als geheel. De EU baseert haar aanpak voor AI op vertrouwen en excellentie. Zo wil ze de burger aanmoedigen om deze technologieën te omarmen, en bedrijven om AI te ontwikkelen. Investeren in kennis, stimuleren van toepassing van AI (ook door overheden) en regulering en toezicht zijn belangrijke onderdelen van de strategie. Zo investeert de EC de aankomende jaren 1,5 miljard euro in onderzoek en innovatie.

9.3 Verwijzing naar documentatie

Website: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/digital-europe-programme-proposed-eu92-billion-funding-2021-2027>

Document: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf

Factsheet: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/fs_20_278

Bijlage 10 - Gemeenschappelijk Landbouwbeleid - IACS

10.1 Samenvatting op hoofdlijnen

Initiatief	EU-initiatief - IACS
Auteur	DG AGRI van de Europese commissie
Type initiatief	Verordening
Datum publicatie en looptijd	
Focus	INSPIRE-infrastructuur wordt gebruikt om de landbouwdata te ontsluiten
Inschatting impact op INSPIRE	laag

10.2 Beschrijving

Het beheer van het gemeenschappelijk landbouwbeleid (CAP) wordt uitgevoerd met behulp van IACS, het geïntegreerde administratie- en controlesystemen, die wordt opgezet en beheerd door de lidstaten. Dit systeem is samengesteld uit verschillende databases (datasets), waaronder het LPIS (Land Parcel Identification System) en de GSAA (Geo Spatial Aid Application, d.w.z. informatie van de begunstigden van CAP). De ontwikkeling van het GLB, met name de noodzaak om de milieu- en klimaatprestaties te beoordelen, vereist meer samenwerking met verschillende gemeenschappen (bijv. Statistieken, bosbouw, landbouw, klimaat). Interoperabiliteit tussen de systemen en toegang tot de gegevens zijn de sleutelementen van dit proces. Met het oog op de opbouw van een Europese data-economie als onderdeel van de strategie voor een digital single market, vraagt de Europese Commissie om de ruimtelijke informatie die in het IACS is opgeslagen, te delen.

Volgens de richtlijnen van de juridische dienst van DG AGRI moet de georuimtelijke informatie in het IACS van de lidstaten worden gedeeld volgens INSPIRE. De kennis en de fysieke infrastructuur als gevolg van de implementatie van de INSPIRE-richtlijn bieden de IACS-gemeenschap de mogelijkheid om deel te nemen aan de gemeenschappelijke Europese data space - een naadloze digitale ruimte die de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten op basis van gegevens mogelijk maakt. Een specifieke bepaling, art. 65 van de horizontale verordening (een voorstel van de Commissie dat nog niet is aangenomen) voorziet in de verplichting om IACS-gegevens te delen in het kader van de INSPIRE-richtlijn.

10.3 Verwijzing naar documentatie

Technical Guidelines on IACS spatial data sharing, DS/CDP/2019/04 REV2 (Draft)
Integrated Administration and Control System (IACS) Spatial Data Sharing
Questions and Answers Document DS/CDP/2019/3 REV1 (draft)

Bijlage 11 - Vervoersnetwerk - TENtec

11.1 Samenvatting op hoofdlijnen

Initiatief	TENtec is het informatiesysteem van de Europese Commissie dat is opgezet om het Trans-Europees vervoersnetwerk (TEN-T) beleid te coördineren en te ondersteunen (2013/1315/EU en 2017/849/EU).
Auteur	DG MOVE van de Europese commissie
Type initiatief	Verordening
Datum publicatie en looptijd	2013 en 2017 zijn verordeningen gepubliceerd. In 2021 een voorstel voor een herziening van de TEN-T-verordening gepland. Looptijd: core netwerk moet in 2030 klaar zijn; uitgebreide netwerk in 2050
Focus	Trans-Europees vervoersnetwerk (TEN-T) realiseren
Inschatting impact op INSPIRE	Laag, gezien lange looptijd en de geplande herziening in het kader van de GreenDeal

11.2 Beschrijving

TENtec is het informatiesysteem van de Europese Commissie dat is opgezet om het Trans-Europees vervoersnetwerk (TEN-T) beleid te coördineren en te ondersteunen (2013/1315/EU en 2017/849/EU).

TENtec heeft twee pijlers:

- Beleidsgerelateerd: TENtec bewaart en beheert technische, geografische en financiële gegevens. Dit wordt geanalyseerd en gebruikt bij het beheer van TEN-T, evenals bij de politieke besluitvorming in verband met TEN-T en het bijbehorende financieringsprogramma, de financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen (CEF).
- Subsidiebeheer: TENtec wordt gebruikt in de workflow voor subsidiebeheer, van het indienen van voorstellen tot het sluiten van subsidieovereenkomsten, die onder toezicht staat van het Innovation and Networks Executive Agency (INEA).

TENtec stelt de Europese Commissie ook in staat om informatie te verzamelen en tijdige rapporten en kaarten te maken. Dit komt alle partijen die betrokken zijn bij TEN-T-beleid en projectuitvoering ten goede, het zorgt voor meer transparantie, datakwaliteit en een systematisch up-to-date overzicht van de beleidsontwikkelingen, de budgetuitvoering en de technische uitvoering voor elk TEN-T / CEF-project.

TENtec is ontwikkeld in nauwe samenwerking met de lidstaten en de belangrijkste belanghebbenden (DG REGIO, DG ENV, de EIB en de buurlanden) en fungeert als brug voor vervoersmodelleringsbehoeften, zoals toekomstige beleids- en begrotingsscenario's en het in kaart brengen van door TEN-T / CEF medegefinancierde projecten, evenals alternatieve brandstofinfrastructuur en veilige en veilige parkeerplaatsen.

TENtec speelt ook een integrale rol in de Core Network Corridor-onderzoeken en biedt essentiële diensten voor gegevensverzameling en compliancekaarten.

Naast een openbaar portaal voor de burgers en de professionals zijn er ook twee afgeschermd modules (OMC (Open Method of Coordination-platform) en iReport) beschikbaar.

Het Trans-Europees vervoersnetwerk (TEN-T) bestaat uit twee netwerklagen:

- Het core netwerk omvat de belangrijkste verbindingen, die de belangrijkste knooppunten in Europa (havens, luchthavens, grote stedelijke knooppunten) met elkaar verbinden, en Europa met de andere wereldregio's te verbinden. Dit core netwerk moet in 2030 voltooid zijn.
- Het uitgebreide netwerk bestrijkt alle Europese regio's en moet in 2050 voltooid zijn.

Beide netwerken vormen multimodale netwerken en de multimodale terminals die de uitwisselingen tussen modi bieden, worden beschouwd als belangrijke elementen van TEN-T.

Geodata over wegen, spoorwegen, binnenwateren, luchthavens, havens en overslagterminal tussen weg en spoor geven volledige ondersteuning aan het beleidsvormingsproces, leidend tot de TEN-T-verordening van de Europese Commissie en de CEF. Gegevens worden verzameld en voortdurend bijgewerkt in nauwe samenwerking met de lidstaten via de open coördinatiemethode (OCM). Officiële kaarten worden in de EU-wetgeving gepubliceerd, evenals op het openbare TENtec-portaal als download en interactieve kaarten. TENtec zal ook een van de gegevensbronnen zijn voor het netwerk voor het TRIMODE-project (Transport Integrated MODEL for Europe).

Laatste ontwikkelingen:

- Om het TEN-T-kernnetwerk op tijd af te ronden, is een verordening ingediend over het stroomlijnen van maatregelen voor de implementatie van TEN-T. Het doel is om de uitvoering van de projecten van het core netwerk te vergemakkelijken en vooruit te helpen, in alle vervoerswijzen.
- In april 2019 is de Commissie begonnen met een review van het TEN-T-beleid. De resultaten worden midden 2020 verwacht.
- Overeenkomstig het actieplan dat is opgenomen in de mededeling van de Commissie over de Europese Green Deal, is in 2021 een voorstel voor een herziening van de TEN-T-verordening gepland.
- Een nieuwe dimensie van het TEN-T-beleid is de verplaatsing van strijdkrachten (troepen, middelen en uitrusting) binnen en buiten de EU, die werd genoemd in het actieplan inzake militaire mobiliteit. Binnen de volgende financieringsfaciliteit voor Europese verbindingen (CEF) is een voorstel gedaan voor medefinanciering van vervoersinfrastructuurprojecten voor tweërlei gebruik (civiel-militair).

11.3 Verwijzing naar documentatie

- Trans-European Transport Network (TEN-T):
https://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/ten-t_en
- TENtec Information System:
https://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure-ten-t-connecting-europe/tentec-information-system_en
- TENtec Public Portal:
https://ec.europa.eu/transport/infrastructure/tentec/tentec-portal/site/index_en.htm

Bijlage 12 - Telecommunicatie richtlijn

12.1 Samenvatting op hoofdlijnen

Initiatief	RICHTLIJN 2002/58/EC VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD
Auteur	Europese Commissie
Type initiatief	Betreft de verwerking van persoonsgegevens en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in de sector elektronische communicatie (richtlijn betreffende privacy en elektronische communicatie)
Datum publicatie en looptijd	12 juli 2002 en is bestaande regelgeving en opgenomen in Nederlandse wetgeving
Focus	Gebruik van locatiedata en -gegevens, niet INSPIRE-specifiek
Inschatting impact op INSPIRE	Geen grote impact op INSPIRE; Potentieel van grote impact, zowel positief – in het kader van inzet in crisis (Crowd Control en management) en ter voorkoming van gevaar in relatie tot bijvoorbeeld verspreiding van het Coronavirus – als negatief – het gaat in tegen de AVG (GDPR) voor zover het aantasting van privacy betreft en locatiedata van mobiele apparaten alleen mag worden gebruikt na toestemming van de persoon gekoppeld aan een specifieke dienst.

12.2 Beschrijving

Onderstaande is een feitelijke weergave uit de Telecommunicatie richtlijn 2002/58/EC met een focus op gebruik van locatiedata. Het “deel tussen quotes” heeft betrekking op locatiedata. De volledige tekst van overwegingen en artikelen zijn behouden om de context waarin het onderdeel zich bevindt leesbaar te houden.

Overweging 9:

De lidstaten, de betrokken aanbieders en gebruikers alsmede de bevoegde communautaire instanties zouden moeten samenwerken bij de introductie en ontwikkeling van de benodigde technieken waar zulks noodzakelijk is met het oog op de waarborgen die door deze richtlijn worden geboden, daarbij met name rekening houdend met de doelstelling de “verwerking van persoonsgegevens zoveel mogelijk te beperken en waar mogelijk gebruik te maken van anonieme of onder pseudoniem opgeslagen gegevens”.

Artikel 9:

Andere “locatiegegevens” dan verkeersgegevens

1. Wanneer andere locatiegegevens dan verkeersgegevens die betrekking hebben op gebruikers of abonnees van elektronische-communicatienetwerken of -diensten verwerkt kunnen worden, “mogen deze gegevens slechts worden verwerkt wanneer zij anoniem zijn gemaakt of wanneer de gebruikers of abonnees daarvoor hun toestemming hebben gegeven, voorzover en voor zolang zulks nodig is voor de levering van een dienst met toegevoegde waarde”. De dienstenaanbieder moet de gebruikers of abonnees, voorafgaand aan het verkrijgen van hun toestemming, in kennis stellen van de soort locatiegegevens anders dan verkeersgegevens, die zullen worden verwerkt, en van de doeleinden en de duur van die verwerking, en hun meedelen of deze gegevens aan een derde zullen worden doorgegeven ten behoeve van de levering van de dienst met toegevoegde waarde. Gebruikers of abonnees kunnen hun toestemming voor de verwerking van andere locatiegegevens dan verkeersgegevens te allen tijde intrekken.
2. Wanneer de gebruikers of abonnees toestemming hebben gegeven voor de verwerking van andere locatiegegevens dan verkeersgegevens, moet de gebruiker of abonnee de mogelijkheid behouden om op eenvoudige en kosteloze wijze tijdelijk de verwerking van dergelijke gegevens te weigeren voor elke verbinding met het netwerk of voor elke transmissie van communicatie.
3. De verwerking van locatiegegevens anders dan verkeersgegevens in overeenstemming met de leden 1 en 2, moet worden beperkt tot personen die werkzaam zijn onder het gezag van de aanbieder van het

openbare elektronische-communicatienetwerk of de openbare elektronische-communicatiedienst of de derde die de dienst met toegevoegde waarde levert, en moet beperkt blijven tot hetgeen noodzakelijk is om de dienst met toegevoegde waarde te kunnen aanbieden.

Artikel 10:

“de uitschakeling van de weergave van de identificatie van het oproepende nummer en het tijdelijk weigeren of ontbreken van de toestemming van de abonnee of gebruiker betreffende de verwerking van locatiegegevens per afzonderlijke lijn, voor organisaties die noodoproepen behandelen en als zodanig zijn erkend door een lidstaat, met inbegrip van wetshandhavingsinstanties en ambulance- en brandweerdiensten, met het oog op de beantwoording van die oproepen”.

12.3 Verwijzing naar documentatie

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32002L0058&from=NL> – telecom directive

<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/telecoms> - informatie over digital single market en wet- en regelgeving

Bijlage 13 - Copernicus

13.1 Samenvatting op hoofdlijnen

Initiatief	Copernicus
Auteur	Europese Commissie – European Space Agency (ESA)
Type initiatief	Satelliet data infrastructuur
Datum publicatie en looptijd	3 april 2014 en looptijd 2010 -2035(?)
Focus	Ontwikkeling, lancering en beheer Europese satellieten (en deelname andere missies) en ingewonnen satelliet data infrastructuur.
Inschatting impact op INSPIRE	Aardobservatiedata en m.n. de verwerkte Copernicus datasets (level 2 of hoger) of informatieproducten zijn potentieel verwijfsbaar naar verschillende INSPIRE thema's.

13.2 Beschrijving

Copernicus is het aardobservatieprogramma van de Europese Unie, dat kijkt naar onze planeet en het milieu ten behoeve van alle Europese burgers. Het programma biedt informatiediensten op basis van aardobservatiegegevens van satellieten en in-situgegevens (niet uit de ruimte). Het programma wordt door de Europese Commissie gecoördineerd en beheerd. Het wordt uitgevoerd in partnerschap met de lidstaten, het Europees Ruimteagentschap (ESA), de Europese Organisatie voor de exploitatie van meteorologische satellieten (EUMETSAT), het Europees Centrum voor weersvoorspellingen op middellange termijn (ECWMT), EU-agentschappen en Mercator Océan.

Er worden enorme hoeveelheden wereldwijde gegevens van satellieten en van meetsystemen op de grond, in de lucht en op zee gebruikt om informatie te verstrekken om dienstverleners, overheidsinstanties en andere internationale organisaties te helpen de levenskwaliteit van de Europese burgers te verbeteren.

De aangeboden informatiediensten zijn gratis en open toegankelijk voor de gebruikers ervan op de volgende toepassingsvelden:

1. Atmosfeer
2. Zee
3. Land
4. Klimaatverandering
5. Veiligheid en noodsituaties

13.3 Verwijzing naar documentatie

Website: <https://www.copernicus.eu/nl>

Document: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32014R0377>

Factsheet: <https://www.copernicus.eu/nl/node/1096>

Bijlage 14 - Paper SDI's

14.1 Samenvatting op hoofdlijnen

Initiatief	"From Spatial Data Infrastructures to Data Spaces—A Technological Perspective on the Evolution of European SDIs"
Auteur	Europese Commissie JRC Ispra
Type initiatief	Paper (op persoonlijk titel auteurs)
Datum publicatie en looptijd	10 maart 2020
Focus	Spatial data infrastructures, dataspace en technologie
Inschatting impact op INSPIRE	Dit paper geeft inzicht in de wijze waar het recente EU digitale en data beleid zou kunnen gaan doorwerken op INSPIRE en verder. Daarnaast worden ook technologische ontwikkelingen geschetst en architecturen benoemd, die van invloed zijn op de volgende fase van INSPIRE en de mogelijke aansluiting van de NL SDI op de EU.

14.3 Beschrijving

Dit paper is geschreven door 5 medewerkers van het JRC, die nauw betrokken zijn bij INSPIRE. De paper is op persoonlijke titel geschreven en geeft geen beleidsstandpunten weer van de EU Commissie.

The availability of timely, accessible and well documented data plays a central role in the process of digital transformation in our societies and businesses. Considering this, the European Commission has established an ambitious agenda that aims to leverage on the favourable technological and political context and build a society that is empowered by data-driven innovation. Within this context, geospatial data remains critically important for many businesses and public services. The process of establishing Spatial Data Infrastructures (SDIs) in response to the legal provisions of the European Union INSPIRE Directive has a long history. While INSPIRE focuses mainly on 'unlocking' data from the public sector, there is need to address emerging technological trends, and consider the role of other actors such as the private sector and citizen science initiatives. The objective of this paper, given those bounding conditions is twofold. Firstly, we position SDI-related developments in Europe within the broader context of the current political and technological scenery. In doing so, we pay particular attention to relevant technological developments and emerging trends that we see as enablers for the evolution of European SDIs. Secondly, we propose a high level concept of a pan-European (geo)data space with a 10-year horizon in mind. We do this by considering today's technology while trying to adopt an evolutionary approach with developments that are incremental to contemporary SDIs.

14.4 Verwijzing naar documentatie

Document:

https://www.researchgate.net/publication/339955590_From_Spatial_Data_Infrastructures_to_Data_Space_s-A_Technological_Perspective_on_the_Evolution_of_European_SDIs

Bijlage 15 - UN-GGIM

15.1 Samenvatting op hoofdlijnen

Initiatief	Working group on core data
Auteur	UN-GGIM: Europe
Type initiatief	Werkgroep
Datum publicatie en looptijd	2016 tot nu
Focus	Vergroten van de interoperabiliteit en harmonisatie van een aantal core thema's die met name relevant zijn voor het bewaken en bereiken van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (Sustainable Development Goals).
Inschatting impact op INSPIRE	Status van het project is momenteel onduidelijk. Dus ook de mogelijke impact. In het INSPIRE-werkplan 2020 – 2024 wordt dit initiatief wel benoemd. Het betreft een nadere beperking van de INSPIRE-dataspecificaties; mogelijk kan dit input zijn voor de te creëren landing zone die in het INSPIRE-werkplan wordt benoemd.

15.2 Beschrijving

UN-GGIM: Europa is een van de regionale entiteiten van het wereldwijde UN-GGIM-initiatief. Het doel van UN-GGIM: Europe is ervoor te zorgen dat de nationale topografische en kadastrale autoriteiten en de nationale statistiek instituten in de Europese VN-lidstaten, de Europese instellingen en daaraan gekoppelde instanties samenwerken om bij te dragen tot een effectiever beheer en beschikbaarheid van geo-informatie in Europa, en de integratie ervan met andere informatie, op basis van gebruikersbehoeften en vereisten.

Om haar doelstellingen te bereiken, heeft UN-GGIM: Europe een werkplan opgesteld dat onder meer voorziet in de behoeften van gebruikers van geo-informatie voor interoperabiliteit en harmonisatie van gegevens. Het Uitvoerend Comité heeft daarom besloten de werkgroep Kerngegevens (Werkgroep A) op te richten met als doel een reeks kerngegevensthema's voor Europa te definiëren die tussen landen moeten worden geharmoniseerd en die met name relevant zijn voor het bewaken en bereiken van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (Sustainable Development Goals).

De core thema's zijn identiek aan de INSPIRE-thema's en bouwen voort op de INSPIRE-dataspecificaties. De werkgroep heeft de volgende 15 INSPIRE thema's geselecteerd als core thema:

Annex I	Annex II	Annex III
Geografische namen	Hoogte	Statistische eenheden
Administratieve eenheden	Bodemgebruik	Gebouwen
Adressen	Orthobeeldvorming	Landgebruik – toekomstig landgebruik
Kadastrale percelen		Overheidsdiensten uit Nuts- en overheidsdiensten
Vervoersnetwerken		Gebiedsbeheer
Hydrografie		
Beschermde gebieden		

De belangrijkste use-case voor het definiëren van deze subset van INSPIRE was het bewaken en bereiken van de Sustainable Development Goals (SDG) van de UN2030 agenda voor duurzame ontwikkeling. Aangezien het monitoren van de SDG's via indicatoren in de eerste plaats een statistische activiteit is, zijn veel, zo niet alle 15 core thema's ook zeer relevant voor de productie van statistieken en statistische indicatoren.

Het concept van core thema's gaat verder dan de vereisten van INSPIRE en is gericht op het harmoniseren van de kwaliteit van geo-informatie in termen van schaal, semantiek, verplichte attributen en temporele coherentie. Er moet ook een businessmodel voor het maken en onderhouden van core thema's worden ontwikkeld, dat garandeert dat de core thema's worden gemaakt, onderhouden en geleverd zonder onnodige belemmeringen voor toegang en gebruik.

De technische dataspecificaties zijn voor alle core thema's beschikbaar, behalve voor het thema Bodemgebruik. Van de beschikbare dataspecificaties is alleen de dataspecificatie voor Kadastrale percelen definitief, de rest is in concept beschikbaar. Uit de opgestelde dataspecificaties blijkt dat dit vaak een subset van de INSPIRE-dataspecificaties zijn.

Het werk voor het opstellen van businessmodel om de data beschikbaar te stellen echter opgeschort.

15.3 Verwijzing naar documentatie

<https://un-ggim-europe.org/working-groups/working-group-core-data/>